

Évközi 30. vasárnap 2013.

Bevezetés

A mai, évközi 30. vasárnap evangéliumában a farizeusról és a vámosról szóló példabeszédet halljuk majd. Hogy számunkra melyik imádkozó a rokonszenves, a két, egy időben imádkozó közül, a vámost megvető farizeus-e, vagy a bűneiért bocsánatért könyörgő vámos? Úgy gondolom: Nem vitás! Kövessük hát a vámos példáját, s a szentmise kezdetén vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és kérjük az Úr bocsánatát.

Kirie litánia

Urunk Jézus! Bocsásd meg, hogy, miként a farizeus másokat úgy mi is, alacsonyabb képzettségűeket, szegényeket gyakran lenézzük. Uram irgalmazz!

Urunk Jézus! Bocsásd meg, hogy mi is, a farizeushoz hasonlóan, hivalkodva dicsekszünk jötteinkkel és sikereinkkel. Krisztus kegyelmezz!

Urunk Jézus! Bocsásd meg, hogy bennünk alig van valami a vámos lelkületéből, habár mindannyian gyarló teremtményei vagyunk az Úrnak. Uram irgalmazz.

Evangélium után

Az elbizakodottakhoz, akik magukat „igaznak tartották és másokat megvetettek”, intézte egykor Jézus az imént hallott példabeszédet. Ma azonban, a mai elbizakodottakhoz és nem elbizakodottakhoz, mindannyiunkhoz intézi szavait.

Az Úr Jézusnak a tanító tevékenységében ugyanis jelentős szerepet játszott az a törekvés, hogy kijavítsa az emberek magatartásának torz megnyilatkozásait.

A mai ember életében tapasztalható torzulások észrevetetése, kiküszöbölése, a helyes magatartás ki-

alakítása miatt, a mi okulásunkra olvasztatja fel az egyház a liturgiában a farizeus és vámos történetét.

A történet azért meghökkentő, mert az egykori zsidó közvélemény szemében a farizeusok képviselték az igazi hazafiságot és vallásosságot. A társadalmi elitet, a szellemi és vallásos arisztokráciát. Ezzel szemben a vámosok, a csalók és hazaárulók megbélyegzett rétegét.

A vámosok, a közvélemény, s a vallásos emberek szemében tisztességtelen foglalkozást űztek. Hiszen Izrael fiaitól hajtották be a nem éppen szerény adót a pogány megszálló hatalom javára.

Palesztina lakossága egyébként azokban az időkben nem volt különösen tehetős. Mondhatnánk úgy is, gyakran nyomorgott. Maga Szent Pál rendez gyűjtést számukra, a Palesztinában élő szegények részére, az antiochiai, a kis-ázsiai és a görögországi keresztények között. - És a vámosok, ezeket a személyeket adóztatják az idegenek javára, mégpedig úgy, hogy közben maguk is igencsak meggazdagodnak. - Nem ismeretlen tevékenység ez ma sem, hazai földön, hazai vámosok, bankárok körében sem.

Jézus azonban nem csatlakozott kortársai véleményéhez. Már maga az első mondat elgondolkasztató. Két ember ment fel a templomba imádkozni: egy farizeus és egy vámos. Az Úr Jézus tehát bátran egymás mellé állítja a két embertípust. Mégpedig nem ok nélkül.

A farizeus úgy lép be a templomba, mint akinek ott a megérdemelt helye. A vámos kényelmetlenül

érzi magát, mert érzi, hogy kinézik innen. Jézus nem tesz ilyesmit, hanem megmutatja a két ember belső világának titkos zugait.

Először a farizeus jámborságát kérdőjelezi meg. Vajon mit kifogásol benne? Talán azt, hogy tiszteli a Törvényt, templomba jár, imádkozik, alamizsnát oszt és adót fizet. Nyilvánvaló, hogy ezek önmagukban dicséretes cselekedetek.

Ki cselekszik ma ehhez hasonlókat? Ki adja ma vagyona egy tizedét, a "templomnak", a szegényeknek, a rászorulóknak Az egykori vörös arisztokratáknak mai, minden szolidaritást nélkülöző utódai? Aligha! Nem hogy nem adják, hanem, tapasztaltuk, elveszik tőlük még azt is, amijük még van. Ma, korábbi tetteiknek az ellenkezőjét ígérik a gyorsan felejtő népnek. Tandíjmentes tanulást. Mindenkinek biztos állást. Munkabéremelést.

Az evangéliumi farizeus magatartása miért olyan ellenszenves? Azért, mert hallgat a Jézus jajkiáltásaiban fejükre olvasott bűneikről. - A maiak is. Hallgatnak korábbi tetteikről. Mélységesen megvetik, és gyalázzák a nemzeti, s keresztény identitásukat őrzőket. Október 23-án, a nemzeti szent helyet megszentetlenítik. Nemzeti ünnepünket, ha szűkebb körben is, de a gyűlölet napjává teszik.

És miért olyan rokonszenves a vámos magatartása? Korántsem azért mert sikkasztott, csalta a népet és együttműködött népe elnyomóival. Nem! Isten ilyesmit nem helyeselhet! Ám dicséretet érdemel azon törekvése, hogy kiemelkedjék bűnei

mocsarából, és ehhez az Isten segítségét kérje. A bűnös vámos fölébe nőhet a büszke farizeusnak azáltal, hogy megalázza önmagát.

A vámosnak eszébe se jutott, hogy mentegesse magát Isten előtt. Habár, mint minden embernek, bizonyára neki is, nemcsak bűnei, de erényei is voltak. De nem erényeiben bízik, hanem az Úr Isten, embert megmentő végtelen irgalmában. A hit, a megtérés az Úristen ajándéka. És ebben bízva mondja ki e szavakat: „Istenem! Légy irgalmas nekem, szegény bűnösnek!” És szakít régi, bűnös életével, s kivetkőzik gyarlóságai rongyaiból. S megigazultan tér haza a templomból. Oh, bárcsak minél több, köztünk élő vámos honfitársunk cselekedne hasonlóan.

A példabeszédet okulásunkra mondta el az Úr és jegyezte föl Lukács evangélista. Vajon mit tanulhatunk belőle? Azt, hogy ne legyünk olyanok, mint a farizeus. Össze ne hasonlítsuk magunkat azokkal, akik nem járnak templomba, és egyre jobban eltávolodnak Istentől, Krisztustól, s Egyháztól. Le ne nézzük sohasem véreinket, elbutított honfitársainkat. Hanem segítsük őket. Kérve számukra a hit és megtérés kegyelmét, hogy a vámoséhoz hasonló lelkelet alakulhasson ki bennük. Nem könnyű feladat! De tegyük meg! Hogy megtehessük, nekünk is megigazultan kell mindig a templomból a hétköznapokba visszatérni. Ezért mondjuk hát a vámos szavaival: „Istenem! Légy irgalmas nekem, szegény bűnösnek.”

Amen.

F. F.